

obrazovanje stručnjaka za mentalno zdravlje | znamo li dovoljno o suicidalnosti?

Svaki drugi stručnjak za mentalno zdravlje tijekom karijere izgubi barem jednog pacijenta zbog suicida.

Mnogi psiholozi, psihijatri i liječnici opće prakse, bez obzira na svoje iskustvo, navode da je rad sa suicidalnim osobama jedno od najstresnijih područja njihova posla.

cilj istraživanja

Ispitati kakvima stručnjaci za mentalno zdravlje procjenjuju svoje znanje i vještine za rad sa suicidalnim osobama, te s kakvim se teškoćama pritom susreću.

metoda

Sudionici. 230 polaznika različitih stupnjeva edukacije iz bihevioralno-kognitivnih terapija te akreditiranih bihevioralno-kognitivnih terapeuta iz različitih krajeva Hrvatske, od čega 203 psihologa, 15 psihijatarata i 12 liječnika drugih specijalizacija, prosječne dobi od 32.9 ± 7.30 godina.

Mjerni instrumenti. *Upitnik teškoća pri intervencijama kod suicidalnih ponašanja – verzija za psihologe i liječnike* (Rothes, Henriques, Leal i Lemos, 2014). Sastoji se od tri dijela: 1. profesionalne i sociodemografske karakteristike, 2. kontakt sa suicidalnim ponašanjima u kliničkoj praksi, te 3. procjena učestalosti različitih vrsta teškoća.

Postupak. Dio podataka prikupljen je grupno tijekom radionica, a dio individualno putem interneta.

rezultati

Samoprocjena kompetencija za rad sa suicidalnošću. Velik broj stručnjaka (93% psihologa i 60% liječnika) svoje obrazovanje za rad sa suicidalnim osobama percipira nedovoljnim. Gotovo dvije trećine psihologa i petina liječnika smatra da ne može identificirati suicidalnog pacijenta.

Obrazovanje za rad sa suicidalnim osobama. Svega 12 ispitanih psihologa (6%) te 4 psihijatra (15%) završili su tečaj iz područja suicidologije. 98% drži da je u edukacije namijenjene stručnjacima za mentalno zdravlje neophodno uvesti teme o procjeni suicidalnog rizika i tretmanu suicidalnosti.

Doticaj sa suicidalnim pacijentima. Tijekom dosadašnje prakse 54% sudionika je imalo doticaj sa suicidalnim ponašanjem.

Teškoće u radu sa suicidalnim pacijentima. Psiholozi relativno često doživljavaju tehničke poteškoće (nedostatak znanja, vještina, supervizije, specifičnih mjernih instrumenata itd.), povremeno emocionalne teškoće (uznemirenost, strah za pacijenta, nametljive misli o pacijentu itd.) i teškoće s pacijentovom obitelji i logistikom (nesuradljivost članova obitelji, nedostatak multidisciplinarnog tima itd.), dok su teškoće u komunikaciji i odnosu s pacijentom (razgovor o smrti, ljutnja na pacijenta, nedostatak empatije i sl.) rijetke.

Sa značajno više ukupnih, tehničkih i emocionalnih teškoća (svi $p < .05$) suočavaju se:

- školski/predškolski psiholozi u odnosu na klinički usmjerene psihologe,
- psiholozi u odnosu na liječnike, te
- stručnjaci s manje od 3 godine radnog staža u odnosu na one s 10 i više godina radnog iskustva.

Dok ovo čitate, 3 osobe na svijetu će si oduzeti život. Dvije od njih su se u zadnjih mjesec dana javile stručnjaku za mentalno zdravlje.

Broj onih koji će u ovom trenutku pokušati suicid 20 je puta veći.

bagarić branka
markanović dragana
jurman joško

zaključak

Edukacija stručnjaka za mentalno zdravlje ključni je društveni korak u prevenciji suicida. Međutim, tema suicidalnosti slabo je pokrivena na studijima pomagačkih zanimanja u Hrvatskoj. Stručnjaci, posebice psiholozi, vjeruju da im uvelike nedostaju znanja, vještine i praktične smjernice za rad sa suicidalnim osobama te osjećaju izrazitu potrebu za temeljitijom edukacijom iz ovoga područja. Uz formalni trening, preporučuje se da se u edukaciju uključi i priprema za psihološke posljedice koje suicid pacijenta ostavlja na stručnjaka za mentalno zdravlje.